

Una societat ben productiva

2008-07-17 12:00:22

Ferran Torrent

Només socis

Columna Edicions, Barcelona, 2008

Si hi ha un fet indiscutible referent a l'obra de Ferran Torrent és que ja fa temps –i novel·les– que l'autor valencià va trobar la fórmula. El mecanisme per tal de facturar narracions de manera solvent i amb l'assiduitat pròpia de l'escriptor professional que ha d'acomplir amb unes determinades exigències contractuals; una figura, d'altra banda, pràcticament inèdita en la literatura catalana actual més enllà de l'autor de Sedaví. I hem parlat de solvència, perquè l'altre fet indiscutible és que Torrent demostra tenir ben clar quin tipus de producte pretén oferir als lectors –i també, en conseqüència, en quins registres no ha volgut provar sort, si més no fins ara– i com, dins d'aquests paràmetres, la seua és una obra de demostrada qualitat. De l'altre costat hi ha el gust personal, el grau d'identificació del lector amb un o amb un altre tipus de literatura: en el cas de qui escriu aquesta nota a propòsit de *Només socis*, per exemple, potser no massa decantat cap a aquestes novel·les. Un fet, no obstant, que no és obstacle per tal de valorar-la d'acord amb les referències que li són pròpies, i evitar d'encabir-la en un marc poc adient.

Ignorem si cal llegir-ho com un símptoma, com la indicació explícita d'un hipotètic final de cicle; el fet, però, és que no pot passar desapercebut, especialment per a un lector avesat de Torrent: la reunió, en *Només socis*, de personatges de novel·les anteriors; fins i tot, de novel·les que pertanyien a línies narratives diferents. Així, des dels Butxana i Tordera de la novel·la negra, els germans Torres de la vessant més autobiogràfica, fins a l'empresari Juan Lloris de les darreres obres, centrades a oferir un retrat de la (limitada) societat valenciana. L'autor els ajunta a Gilet, un poble a la distància justa de València perquè permeta mantenir-ne la vida tranquil·la i els costums sense perdre de vista –cas que siga necessari desplaçar-s'hi– la ciutat. El poble on viuen els germans Torres, i on aniran a *desaparéixer* l'exdetectiu Butxana i el comissari de policia retirat Tordera: a apartar-se del món durant una temporada, després d'haver-se emportat un bon botí de la voluminosa borsa de Lloris, que els busca per venjar-se'n.

La trama, en qualsevol cas, beu més de la primera font –la dels detectius, serveis secrets, baixos fons, etc.– que no de les altres dues. I amb un element inèdit fins ara, que sembla sorgir directament dels interessos personals de l'autor per esdevenir determinant en el desencadenament de l'acció: la memòria dels valencians que van morir als camps d'extermini. L'enllaç és un exiliat valencià a Viena, víctima dels nazis; un dels elements d'un relat en què també hi ha el Mossad, la CIA, l'afer entre Lloris i Butxana, la recerca d'inspiració de l'escriptor Ferran Torres, el món de les apostes, la política valenciana o l'extrema dreta europea. Potser, la cosa acaba per embolicar-se massa, amb un excés d'ingredients per a un plat que, segurament, demanava alguna cosa més senzilla; amb el perill que el lector, en un moment ja prou avançat del relat, se'n qüestione la versemblança.

En conjunt, però, no hi ha dubte que la fórmula, una vegada més, funciona; i *Només socis* torna a destacar pel ritme àgil de la narració, per la desimboltura en moure les peces d'un costat a l'altre del tauler novel·lesc sense esforç aparent, i per uns diàlegs divertits, naturals i oportuns, que han esdevingut marca de la casa. També, per la combinació d'elements del gènere negre amb pinzellades d'un humor del mateix color i la ironia característica de l'autor. Tot i que, potser, amb una menor càrrega crítica cap a

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

l'entorn on es desenvolupa l'acció, més present en obres anteriors, però que ací sembla sacrificada en benefici de la trama. Fins i tot, l'autor hi proposa un cert joc metaliterari en posar a conversar el seu *alter ego* Ferran Torres amb Butxana: *–Escolta, ¿no deus ser un agent del Mossad? –Només sóc un novel·lista a la recerca d'un argument. –Doncs se t'ha acabat la sequera creativa. Entre el dossier i jo tens material. –Sense buscar-ho expressament, t'has convertit en un bon soci.*